

11502/1
Muz. Lit. Rom. No. 10

Amu fostu, amu triceratu de mii de ori cu repejunea unei
săgeti pe sub ferestile odăii ei și nimic decit o tăcere mo-
notonă oglindea prin geamurile părăsite. Poate se va fi dus
la via? — Luăm repede calea într'acolo și, deși pareau a mă
părăsi puterile, totuși ideea de a o vedea încă o dată în ușa,
ră pasul și curind-mă trezindu în acea grădină. După cîte
vă pași legănate prin o alec inutilniiu grădinariul, îl în-
trebăim de nare nici o scire despre Luinsela, și glasul său
amare nu sciea nimic se mi spus, decit cele ce le cunosc
sciam și eu. Eram obositu, durerile mi se înmiciau, și c'o
inimă amărită, ne traseam pînă la cea statua-local începu,
tului fericirii mele. Dina eră spre sfirsita car' patimile
mele la începutu. —

Cui nu s' cunoșcote locurile frumoase și romantice din
jurul Iașilor? Cine nu s' adă vîntu pe diambu repede, de unde
stîndu-fată cu orașul, i se deschide o perspectivă acoperită
de un vîlă brunăria încotrou și- aru arunca pîrvirea? — De
se surpuesce istorica vale a Rahluiului, pe ale cărui coaste
se respiră intinsele sate cu curți și biserică în fruntea lor,
colo se înalță turnurile gresae ale orașului, în a cororu
spinare se redică unu altu diambu îmbrodita de vii și
grădine, ce se pierdu de parte în adarie. Adîncu în fundul
unei ripe se dăresce mănăstirea Locola, ici și colea se
înalță pînă vii și pomete vile în felin de felin de colori,
dar cea inai romantică pîrvire se întinde pe partea
mîndă, dinlă. Dealuri nate, acoperite de păduri recoroase,
vâi adînci, curmate de pîrcu, coaste pompișe, tencuite
cu stînci, se ivescu în cele inai surprîndetuarie schimbări.
Dei despica o vale cadru și dealurile, pe care se pierde
ochiul pînă în unu fundu stăvilita de termarii Prutului,
dincolo se afunda o adîncime, se duce în poalele ei unu
laca, în carele se oglindeșce icovann unai schitu, ce sta
ca unu amenintu tristu în fruntea cadrilor. De aci pînă
viam în astă mică lume; un felin de acpăsare își luă
fîntă în pieptul inea, me simțiam plătindu pe valul unei
vieti ne-intelere și pe lingă astă natură frumoasă și a,
moral mea sfărmatu, mi se arătău toate întreprinderile

și lucrările omenești numai ca niște esaltări ale firii sale
neîmpăcate. Paream-mi, că vădu solo marșul sumetă credin
du-se alesu de Dăitate, ca să amare libertatea popoarelor;
de-a dreapta lui schiopăta o altă ființă - mefiștofelesu ascuns
sub reasă. De altă parte una lică astronomică, sudoarea i se
vărsa în sirvas peste fata sbircită. Ochiul său se afunda prin
adâncimile serului, și prin îngusta sa ochiană se streznuia
el pe alte sfere iscodindu, măsurindu și ciuntărind șorul lor.
- o mică escurdiune a curiozității neîmpăsavore! Mai solo
filosoful - o vedea-l stocindu lîngă masca sa la lampa abia
filifutoaria! Pana îi tepenice în mână, giudul său și-l cin
tăresce însuși, dar unde-i este sumpiăna? o cantă, curind ala
nică peste marginele realității, cade naintea unora nebucii
urice și surprinsu de ele, minjese repede soale întregi de
hîrtie. Mai vedeam pe altal cu o căpătină de amă în mână.
Repede o aruncă într'o scapă, apucă unelte, începî a o deifasa
și cea lume de giudiu sat'o durducindu-se ca unu glabu, ce
se amăgesce prin greutatea și tot mai la vale. Cearcă! al tău
va fi viitorul adevărul, vorbim cătră acra visivns. Acestea toa
te treceau pe dinaintea mea, și mi de alte feluri, dar în a
certa totu de toate plutia numai o umbră nemică era numita.
- Li-o altă isvană dăriam sub vclul inserării, ce'a șor
totu mai puternicu parei, că amusi se pierde, amusi sară apare
pe boalta aurie de parte de pământu. Erau doare ființe în
bratul lui amora!... o! unde-i, unde-i ea? pe diasa doar
o cantă, și eu ca cea nimică cădîm sfărmatu naintea acestei
isvans. Uicul, ce mi apuse loviturile duroras ale amorului
mău nefericitu, dispărî, o gheata îmi surprinsese inima și
un ceren greu îmi răpi mintea. Tubita să mă plingă nu
să de fata, numai defirul scatură reasa depe flori pe fru
tea mea și mă tedi, dar durul de iubita rimase totu cu
mine. Din sind în sind trăgînd picioru după picioru pă
răsiu grădina și o apucăiu spre orasu. Noalta se innourase
și în locul celui seriu instelata, se se întindea adese asupra
mea, o mare de lumie vedeam sub mine ascornata. Intre
de numai una lucia mai tristă, eu nu sciam ori de i apia
să de mână Luindei.

6 Iunie

Nu-i, a dispărut, cu ea și totu ce-aveam mai scump și
mi legă de-această lume. Dilele lungi păreau, că nu-și mi-
iau spîrșita, dar deodărnica imi imprumată soarele lumina
sa, căci o iubită pierdută nu e nemiica în stare pe lume
s'o mai afle. Toate căile imi sînt stăvilite, unu, dida s'au
redicatu în jurul mea și eu nu amu putere, sa-l sfarmu. De
el vointa imi voue isbiru, și ori ea se va scrobi, - cădîndu
cu dinca eu, ori el se va sparge și imi voue face cale liberă
spre iubită.'

La fereasta stam pe gînduri, mă uitam la lună... o!
și cum privea ea la mine. Vro patruzeci de sîri în trecu-
decepta ea în pieptul-meu dorinte și simțiri fără de durere.
Acum o vedu umbrită, și sum imi frîngu patimile inimii,
im frînge ea o jale, dim bîrea tristă piatre nori:

Unu noru platiă

Și pe-acela noru

Luna dormia;

Pătrunsa de doru

Lbură amora

Și-o descopă.

- Ah! dulce visu

De la iubită era trîmîsu.

11502/2.
Muzeeul
Literaturii
Romne

Ci au-mi putu da diua, gazetam, poate imi va da
avaptea. Și ca o umbră rităcițoaria păresine odaca.

Stradale erau încă pline de lume, agomota și dîrșta
din toate părțile. Apu și risu, asa și plinsu de nedăintele
ei nebane, dar timpul consacrată iubitei nu-mi permitea
nici dimbetu nici lacrimo decita numai pentru Luinela.
Ajunseim la ruinele casei sfarmate de incendiu și mă
aseđaiu pe ele. O nolucă, se vorsa lacrimo, păream în
radale lunii, și buđa mea caprinsa de una tremuru de in-
sintare spunea acestoru ruine triste, ia care locuise Lu-
nela, durerile unui amoru stăvilitu de superinte. Mă aflam
în starea unui lunaticu, se rătăcece pe haitasuri și-atit
este depărtatu de vicata obositoarie, cit petrece în astă
letargie miscatoarie. Dece nu-i Luinela aici, gîndeam ex-
să-mi asculte durerile și eu dinca impresună se im,

prăscini prin aere sintarea:

Linta minule a astă viață
Mîndre, plină de lulceată,
Și în ele-i fericitu
Chiar și amul năcăjita.
Noaptea sboră în tăcere,
Tainicu rumpu tristă durere
Și aduce dulce mîngiere.
Dar' aici cea mai scurtă nare
Pentru mine a linare...
A mea viață-i răsipire
Dîncepută până'u sfîrșitu,
E isvaru de pătîmire
Din una suflatu amăgite.
Visu de visuri cînd sîntu treadu
Amăgiri - beatu de năcădu.
Ah! și adincă-mi e durerea,
Lă imi vedu lipsindu puterea,
De amplim', ce-mi pare sfîntu
Și frumosu pe-acestu pămîntu.

Căutam libertatea pierdută, căutam repausu, dară de garte
erau ele de mine și ori se minută părea, că le înderesca
pasul, ca să le răpească cu totul acceptării mele. Un de
firu crescutu pe-aceste ruine, în loca se-mi răsorească fruntea,
imi atîta numai dorință de a-mi vedu iubita. - Lă și păre
sîtu orășul, putine sîre lăsa ea pentru mine! Lă mă fi
data uitării, o ființă ca Lînela nu poate, să uite de iubi
tul ei! Pierduru sumpătul răsădarea mi se finse, mi de
gîndiri defilau prin mîntea mea, dispărură, și una deșertu
fără de margine imi vestia cără, că sîntu lipsitu de dinu.
Ah! inimă sdrăbită, gîndiam, de ce pretinzi tu ce îți refuză
lumea? Te-asu smulge, te-asu svirti din acestu pieptu amor,
titu... o! dar' estu ochiu vădî pre Lînela, astă urșhe su de,
sfătata de glazul ei, astă lîndă se lipi de mîna ei, și adincă
în tînc pătrunse al ei suflatu. - O grădină frumoasă ră
vieță mea mai uinainte, dar' în ea lipsia o floare, ce
m'ara fi incîntatu. Lînela se ivese, răsedese în ea a amoru,

lui dinbire, lumea vine și mi-o smulge, eu s'o apărui n'amu
mijloc. — Lume de ce esti așa de crudă și tu însăși n'imi
cerci, ce ai creată tu singură? Un copil eram în ale ta,
le brate și încă nu-ți cunoșteam toate puterile. Mă con-
duceai spre deplinire și când imi era visul mai frumos,
neimpăcate-ți lege îi curmă sborul său. — O ceriu numai
odată încă mă lasă, să vedu pre Luinele, și mi nimescesc
atunci ori ce speranță, pune unu novu între mine și tine, ca
nici când ca milă să mai poți trăivi asupra mea. Astă ru-
gă mi-o implinesc, și uitatu de tine o mîngiere imi va
rămâne, să amu vedutu pre Luinele.

Ca de fulgere străpunsă sbucniă inima mea, mă re-
dicău de pe diavolele părăsite și fără a ști singura încotru
mă trăgeam ca o masină pe-o stradă singuratică, când
ca' cunoscutul glasu bătui de odată în urechile mele și
rădică, ca o putere nevădută, de pe sufletul meu norul greu,
ce-l cuprinsese.

11502/3

Muzeul
Literaturii
Române

Cînd aru ști ea, că nu-și departe, gîndiem ea apropiin-
du-mă de o ferestă deschisă, aru sinte unu cîntecu și noi
l'amu întelege. Aflăim, că părintii ei nu sintu fată, scrisem
numele pe unu biletu și-l aruncăim pe ferestă. Cîrind se
și ivi soarele vietii mele; o seată ca unu vîlu, sub care
le se nimescesc suferințā pre suferințā, dormitā pe fată și
sa — în alte sfere primii a sa lumina de-amor și simpatie.

„Lungi, zile de durere și ca trecuta Junele,” dice ea
cînu glasu neobșicunutu și ori ce vorbă a ei descryptă în
pieptul meu lumi de fericire eternă, „de cînd fui răpita din
beatele amaru lui tîu, și vitu n'amu plinsu de soarta ta!”

„Luinel'o!... voiam să-i vorbesc, căci multe aveā
să-i spuē inima mea, dar glasul mi se innădăși și graiul
imi era legatu. Și apucăim unāna o stîmsecă cōtră pieptu
și mai fericitā muritoriu nu era pe lume ca mine în acelu
momentu. Ea mă întelese, și cu o voce, ce va suna veci,
nicu în pieptul meu, vorbi cōtră al mea cergetu:

„Dece suferi tu atita Junele pentru mine? E așa, ce
n'amu nimesc, decit lacrimi pentru tine. Dar și pe ace-
ste să le versu cu multemire, părintii nu mă lasă.”

"O puiuire în ochii tăi face, să dispară toate."

"Uită atunci de toate, te roagă Luinela ta."

"Luinela mea! ori mai fi ea a mea, când așa uită de Dinea?"

"Uită, căci ea nu te va uita pe veci.... Dar tu Junele trebuie să uiti de mine."

Luinel'o se uită de tine! când țerna va acoperi aceea, stă înimă, poate; dar și atunci de sigură, ori se floare va crește pe mormintul meu, la trecători va spune, că și în mormintu trăește în birca-mi către tine."

"Dorescu binele tău Junele," dice ea ca răstăcită într'una viitoriu for vigorousu.

"Preține totu, ce vrei," și răspusem și o vaace în launtruul meu părea, că se acată până spre gândire-mi, și strigă sa putere; ultimele momente destinate amorului tău, își iau spîrsitu.

"Măne Junele!... măne!... nu mai pută dice nimica, măna, se i-o țineam încă, se răci, unu fieru o strefulgeră "măne", abia mai repeti și continuă sunu glasu de-amără, ciuue, "nu mai sîntu a ta, trebuie, să ne despărțim, și cit imi va fi data, să mai trăescu, il vom ruga pre Dēu în mă, năstire naintea altarului său, să te fericească măcar pre tine." Le dice, smulse mână de lingă pieptul meu, se retrase mai în fundul odăii, cădî pe unu divanu, car' ea cu rînda vîr, seș palme sub țernă vom căde.

11 Junie

Tubita'n mănăstire, car' ea răstăcescu prin cadru și rumăti, se o însunjură. Pe-acele vâi, pe-acele virguri de stinci, pe cari imi srecusem tinersta, da darnicu cantu paradisuul meu perduta. Și de pînde anu ^{veștă} atunai dile întregi cum depe stinci pe stîncă sărăcă isteata capră, cum se uelță în sborul său rotata vulturul, până ce dispărea în nori și imi bătîm jocu de păstrăvul spărișu pe la bulboane, și puneam adesa peste o mare de nori piscuri lor celor mai folnice capetu - numai se să-mi treacă dina în mijlocul naturii incinta toaric, acuma stau pe-o stîncă de-o coastă

rădămata, pindindu spre mănăstire, ca doară ~~mi~~ vedea
pe Luinela, ~~săci naimea ei au dispărutu toată fuma,~~
~~ta naturii, se mi incinta tinerețele.~~ Lingura petrecoam
pe atunci cîntîndu, de răsunau codria, și escalpe se ascunde
totu mai în fundul văii cu glasu-i de natură rîdă sau
plîngă de nehanica încă, dar astăzi sîntu însoțitu de
unu gîndu, de-unu doru și numai citu unu ^{suspiru} tristu
pare din cînd în cînd a-i vesti durerile unui pîcîtu cu
scritoriu. - Du-te & vîntule și-i spune, tu escalpe ia în
bratele tale suspinde mele, treceti-le peste celu, di da,
rampeti, sfărmați shilica ei și mi-o arătați, s'o vedu macar
de departe. - Spre soră inclină diuă, clopștul sheamă cu
duioșie la rugăciune, ~~me roga și ea,~~ ~~dar rugă-mă fier,~~
~~bîntu, soptese prin frunzele molidilor cit, tîne codrul.~~

Eră spre inserare
Și soarele-apună,
Cînd jalnică cîntare
Pe vale se-audă

Veniă de la mormînt,
De junu se părea,
Spre celu atotu putînt
Pe unu mormînta rugă:

" Tu ești prea bunu se dice,
Ești totu tuturoa;
- Te rogu mă fă ferice
Lîindu-mă se moru,

Aci pe-astă ruină
De tîrnă se sfîrșesou

și numai cu năvescu glasu, ca se mă roga. Dimpregiu
de prin shilu esiau maicele - și Luinela. Ea nu se în-
soți celoralalte; Unu pară neșigura o dacea spre biserică
și ochiul ei întristatu se alunecă prin aeru cîntîndu
poate îndesertu o mîngiere pierdută. Spre virful stîn-
cei, unde mă aflam îi atîntu în fine și mie imi

pără, că deitarea însă și să coborâtă din înălțime în
tre acele diduri, ca se arunce o privire de milă către
mine. Surprinsă acoperi cu bratul ochii, și oare de ce nu
eram aproape, și să rog, să nu înădușască un sa-
spine atât de dulce, al cărui destin ar fostu s'adoarnă
în pieptul meu, și să mi îndulcească sufletul amarit.
După mai multă timp își descoperi fata aruncându-și
mâna fără de păcare în jos și se înălță de unu din
sprețu swirlitu asupra vietii acesceia, își întoarse fruntea
spre ceriu, și sclipindu în radea soarelui ca un diamant,
alunecă pe fata-i îngălbinite o lacrimă de anorou var,
sotă. Un noru negru se asodă și înătea ochilor mei și
namai să printă o pindă trasă mai pruviam cum cură,
și cădă capul spre pământu și porni cu acesce lini-
ace, cu care eși și din shilie, spre ușa bisericii, în care
se făcu să nevădută. —

Stiuce, pe care mă aflam eu, era spălata de undele
unui riu, ce degrăvia în valurile sale liapedi în mii de
pode muntii și cadrii, ce se aglindiau în ele. Tera mai la
dealu formă unu cataractu, și celu ce n'au petrecutu încă
nisi o oară din viceta sa lungă unu aremore jocu al naturii,
de siguru, să își pierde trailu său pe lame, ca puiul din cui,
bariu, ce încă n'are aripe, să zboare liberu în elementul său.
Glasul brutu de natură scosă dintr'unu profundu de valurile, ce
se alungau cu grăbire unul pre altul și datu ecului, ca acesta
să-l spuă codrilor, mii de stropi aruncați în radele soarelui
ca prin săntarea lor să îndcă fie care solvarea primitivă a
luminii sale, ici solca pescii bucci, ce se arvirlean din cur,
gătivul elementu, mai pe dealu unu bucintu, unu fluern
de altă parte și prin al lor resunetu unu amesticu de felii
de felii de glasuri, sub muntii și pe virfurile lor cea umbră
neabovita ce-i dicem omni — frumoase erau toate și de ve-
dutu mărețe, dar lăunle imi părea, cind își acoperi cu
bratul fata, că este una dintre acele fiinte visionarie, ce le un-
mian noi ingeri și să și oprise aici sborul, să se apăsască jo-
cul acestor frumoaste și mie se mi șoptească: ori unde te
vei duce iubirea mea te va însoți.

Târziu remasem pe vârful stîncei și ascuțam, ca
reîntorcerea lui noii. Umbra muntilor acoperise deja
valea, și prin negura ei numai sît abia mai vedeam al-
bîndu turnurile și dîndurile mănăstirii și din biserică pală
lumina unei lampe pînă sus la mine. Se și esitî iubita
- și pasul, ce lora face, i l'asî și auditu, gîndeam și sa
extrasă de-o putere mai supra pămîntească se atînti pîri,
vîrea mea condusă de lumina, ce se opriă pe mine, spre
eau shipu, spre o figuță - o canoscîin, eră ca... eră in un
găciune, peste fata-i inspirată curgeau ca nisce valuri lîne
buclele pâlite de rada misterioasă a luminei, pe pieptu
ii eră crucite mînele și unu pătînd etoria se inas
tă din pieptu ei. pe pieptu ii eră crucite mînele - intă
ia și data in viața mea su avocîm puterea adevărată
a rugăciunii, și mă vedeam ca o nimică slabă arna,
câtă in artă lume de dură:

11502/5.
Muzeu
Literar
Român

Velul tristu de inserare
Peste văi și muntî apars
Și sub dînsul versă, desce
Totu, ce omul făptuesce.
- Esti de mulți dorită noapte,
Căci tu taci, nimic nu spui,
De și șhia vorbesci in saopte
Cătră inima ori cui.

Tu vorbesci și dulce graiuri,
Șoara, tesu pe văi și plămîri,
Prin dîmbrași și pe ciupii
Lun'a tale melodii;
O! și dulce sună ele,
Tănușu șoara pîn' la stete,
Nunpa din ceriu lumina lor
Și a plînsul acaardelor
O stingă in tre ceriu, pămîntu -
Cătfelin viața-i unu pe momentu.

Lampa se stînsă, doi și lampa vieții mele era aproz
pe de sfîrsitu. Lungu timp remasem eu încă pe acela
locu, fără de a ști, ce se intîmplă cu mine. Numai un

visu visam și el era adevărată. Le dice, gândeam eu
în mine, că există o putere mai deplină în această lume,
care deține soarta muritorilor și este atotdreaptă.
Care se rău făcusem eu, că în beca pe linela, de ce
se făcuse și depărtată de dină? Există pe lume sau
adeveră și o dreptate Năucopu în această lume, în alta
voină găsi poate, ce n'amus aflatu aice.

V. Onuf